

Informace o pamětníkovi

- věk: 80 let
- vzdělání: Střední odborné vzdělání
- bydliště: Svitavy

Zaměstnání: Po škole jsem pracoval jako vedoucí provozu. Dalších 10 let jsem dělal zástupce ředitele v hospodářském podniku. Poté jsem musel změnit zaměstnání a šel pracovat do TOSu. Tenkrát, co jsem na stroji udělal, tolik jsem dostal peněz. Bylo to takzvané černé řemeslo, ale dalo se slušně vydělat. Musel jsem sehnat byt, jelikož nebyla možnost postavit barák, tak jsem dostal byt od města, ale za to, že jsem chodil půl roku na brigády. Jelikož jsem se oženil, tak jsme museli postavit dům, protože ten byt byl hrozně malý pro rodinu. Takže jsem sehnal zedníky a materiál od bytového družstva a začal stavět. Jedinou podmínkou bylo, aby byl dům hotov do 3 roků, takže to nebyl žádný problém.

Rozhovor

Co to jsou normalizační prověrky a jaké měly následky?

To byly prověrky, které nastaly po celé zemi po tzv. Pražském jaru, aby už nedošlo k dalším podobným situacím. Následkem bylo, že odešlo několik komunistů ze strany (vyhodili je), kteří nesouhlasili s režimem.

Kdo to byl disident?

To byl člověk, který nesouhlasil s režimem. Následně byl perzekuován režimem.

Co bys mi řekl o tehdejším plánování?

No, to bylo plánování „za všechny prachy“ ☺. Jednou byl nedostatek kalhotek, podruhé toaletního papíru... takže plánování moc efektivní a přínosné nebylo.

Měli všichni lidé práci?

Ano, všichni práci měli, ale ti co dělat nechtěli, tak jednoduše nedělali. Ale ten, kdo do práce nechodil, tak byl zatčen. A taky se lidem nechtělo pracovat, když většinu, co jsme vyrobili, se exportovalo do Ruska.

Měli lidé chuť dělat víc, než museli?

Brigády, soc. práce nebo tzv. úderníci – měli chuť dělat víc, jelikož ten kdo udělal rekord např. v ražení v dolech dostal vyznamenání a už dělat nemusel...

Co to bylo Revoluční odborové hnutí?

ROH byla jenom formalita, navíc řízená stranou. Ale měla alespoň jeden klad a to ten, že se zaměřovala na rekreaci lidí. Tenkrát byl Východní a Západní tábor a lidé viděli, že na západě se žije lépe, než tady u nás. Pořádali tedy zájezdy do Německa, do Maďarska, do Ruska a pro ty vlivnější a významnější na Kubu.

Byl jsi v té době někde na rekreaci?

Ano, byl jsem v Bulharsku. Letěli jsme letadlem na čtrnáctidenní pobyt u moře za 4000Kčs.

Co psali o výbuchu jaderné elektrárny Černobyl v médiích?

Docela dlouho to tajili, než se to dostalo na veřejnost a ještě k tomu nás potom vláda ujišťovala, že nic nehrozí. Ale fakta byla tehdy trochu jiná...

Byla zřejmá nějaká forma perzekuce režimem?

No tak samozřejmě, že tu perzekuce byla. Kdo nesouhlasil s režimem, byl jednoduše zatčen. Ten kdo nebyl v KSČ, ani nezastával žádnou funkci, tak nedostal pořádnou práci. Jenom samé podřadné – zubař topil v kotelně a přihazoval uhlí. Národní hospodářství bylo v rozvalu, ve fabrikách byl bordel a mnoho materiálu bylo znehodnoceno. Takové paradoxy byly tenkrát bohužel možné.

Co to byl kádrový posudek?

Lidi bydlící na ulici tě kádrovali. Když se o tobě špatně zmínili, tak si nedostal pořádnou práci a byl jsi režimem perzekuován.

Dalo se Rudé právo číst?

Číst se dalo, ale cenzura byla tak silná, že ses v něm moc věcí nedočel. Sehrálo taky velikou roli v propagandě, jakožto jedno z nejvlivnějších médií, které ovlivňovalo myšlení lidí.

Na co se chodilo do kina?

Tenkrát bylo kino zaplavené ruskými propagandistickými filmy, teď zase americkými. Z bláta do louže...

Poslouchali jste zahraniční stanice, například Svobodnou Evropu?

No jelikož bylo zakázané poslouchat radio Svobodnou Evropu, tak jsme museli poslouchat na černo, aby se o tom nikdo nijak nedozvěděl. Disidenti, kteří od nás utekli na západ, například Pavel Tigrid, psali články, které se k nám pak vysílaly z Mnichova.

Co takhle nějaká popová hvězda?

Tak začnu Karlem ☺, mohl jezdit po všech státech a pořád říkal, že se nevrátí, a tak mu napsal dopis i sám Husák, jelikož si nemohl dovolit, aby taková ikona jako je Gott, byl proti režimu. Podobné to bylo i s H. Vondráčkovou. Jednou, když jsme byli na zábavě v Městském dvoře, tak jel kolem W. Matuška. Požádali jsme ho, aby nám zazpíval, jenže za to chtěl nehorázný peníze, takže nic nebylo.

Celkový dojem z rozhovoru je kladný, jelikož se mi tato temná doma přiblížila o něco více a aspoň vím, jak lidé tenkrát žili. Nebylo to vůbec lehké oproti dnešní době, ale jedno podle dědy zůstává skoro stejné, a to je vláda, na kterou si pořád stěžuje...